

Anàlisi d'un fenomen social

La desocupació de llarga durada afecta la salut mental dels treballadors, segons un estudi de l'Observatori Social de "la Caixa"

- L'estudi *Estar a l'atur perjudica la salut mental?*, publicat per l'Observatori Social de "la Caixa", analitza com el col·lapse del sector de la construcció en l'última crisi econòmica va contribuir a l'empitjorament de la salut mental de la població.
- Entre el 2006 i el 2011, cada vegada que la taxa de desocupació en la construcció augmentava 10 punts percentuals, els desordres mentals relatats pels treballadors expulsats del sector s'incrementaven al voltant de 3 punts percentuals.
- L'article conclou que l'atur afecta la salut mental, i no a la inversa. La desocupació de llarga durada provoca estrès, incapacitat de concentració i reacció, així com sensació d'inutilitat, i sumeix el treballador en un cercle viciós que li impedeix sortir fàcilment de la situació.

Madrid, 2 de setembre de 2019. La desocupació de llarga durada afecta la salut mental dels treballadors. Aquesta és la conclusió principal de l'estudi *Estar a l'atur perjudica la salut mental?*, publicat per l'Observatori Social de la Caixa" i elaborat per Lidia Farré, professora de la Universitat de Barcelona i investigadora associada de l'IAE-CSIC, MOVE i IZA; Francesco Fasani, de la Queen Mary University of London, IZA i CEPR, i Hannes Mueller, investigador científic de l'IAE-CSIC i professor de la Barcelona GSE i MOVE.

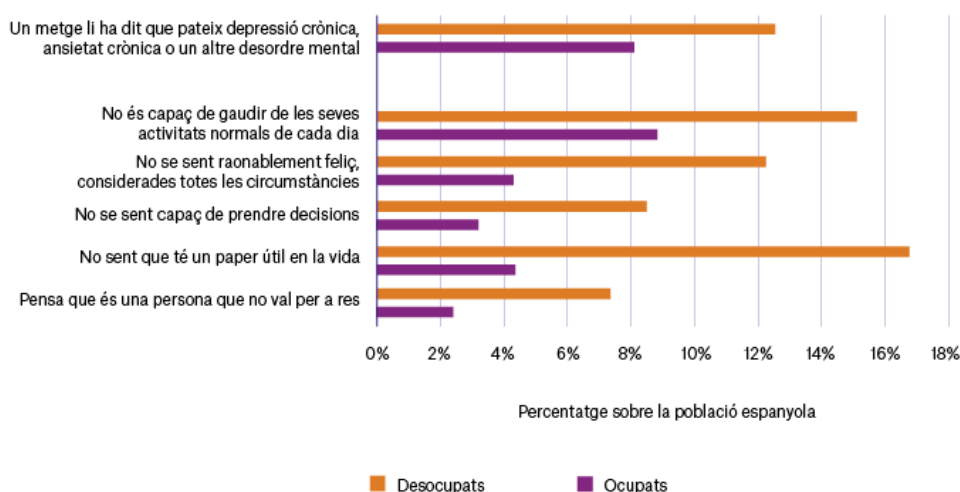
L'informe creua dades de l'Enquesta de Població Activa i de l'Enquesta Nacional de Salut del 2006 i el 2011. Els autors han analitzat amb aquestes dades com el col·lapse del sector de la construcció en l'última crisi econòmica va afectar l'empitjorament de la salut mental dels treballadors.

Entre el 2006 i el 2011, cada vegada que la taxa de desocupació augmentava 10 punts percentuals, els desordres mentals relatats pels treballadors expulsats del sector creixien al voltant de 3 punts percentuals. Concretament, la desocupació en el sector de la construcció va passar del 6 al 24 %, i, en el mateix període, el percentatge estimat de treballadors empleats anteriorment en la construcció que van declarar haver tingut problemes mentals va augmentar gairebé 6 punts percentuals.

Els símptomes més freqüents entre les persones afectades són estrès, incapacitat per concentrar-se i reaccionar davant les adversitats, i sensació d'inutilitat. Aquests problemes no els manifesten únicament els treballadors de la construcció, sinó també el conjunt de desocupats, els quals declaren més problemes mentals que els empleats.

Gràfic 3. **Relació entre ocupació i salut mental.**

Els desocupats declaren sistemàticament més problemes mentals que els ocupats (dades acumulades del 2006 i el 2011).



Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Enquesta de població activa i l'Enquesta nacional de salut.

Observatori Social de "la Caixa".

L'estudi assenyala també que la clau de la gran afectació de l'atur en la salut mental dels treballadors seria la llarga durada. El 2006, només el 2 % de la població activa havia estat a l'atur més de dos anys. El 2011, aquest grup s'havia gairebé quadruplicat fins a arribar pràcticament al 8 %. Aquest fet va

afectar especialment el sector de la construcció, en el qual la incidència de l'atur de llarga durada es va multiplicar per 18: de registrar el 0,1 % de la població activa el 2006, va passar a gairebé l'1,8 % el 2011.

Els autors consideren que la crisi de la construcció ofereix una oportunitat única per identificar els efectes de l'atur de llarga durada en la salut mental, ja que els treballadors afectats es van veure obligats a apuntar-se a l'atur independentment del seu estat de salut mental previ. En el sector de la construcció, recuperar la feina era molt complicat, ja que no havia tancat una empresa, sinó pràcticament un sector sencer, cosa que va propiciar el sorgiment i la consolidació dels problemes mentals.

Els treballadors d'aquest sector s'han vist atrapats, segons l'estudi, en un cercle viciós entre la inadequació de les seves capacitats a allò que requereix el mercat laboral i els problemes mentals sobrevinguts que els impedeixen afrontar aquesta situació.

Els autors conclouen que els problemes mentals provocats per la desocupació de llarga durada podrien arribar a alentir la recuperació econòmica del país si una part important de la població experimenta aquesta situació.

Observatori Social de "la Caixa"

L'Observatori Social de "la Caixa" és una iniciativa per a l'estudi dels nous fenòmens socials en quatre àrees: inclusió social, educació, ciència i cultura. L'anàlisi de l'Observatori Social de "la Caixa" es nodreix d'un baròmetre d'indicadors clau sobre temes d'interès social als països membres de la Unió Europea i l'OCDE, a més d'articles, entrevistes i ressenyes signades per experts.